

На основу члана 69. Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр.135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 – одлука УС и 14/16), члана 7. Одлуке о накнади за заштиту и унапређење животне средине Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр.53/09) и члана 2. и 72. Пословника о раду Градског већа Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр.1/13, 95/16, 98/16, 124/16 и 144/16), Градско веће Града Ниша на седници одржаној, дана 08.05.2018. године, доноси

ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА КВАЛИТЕТА ПОВРШИНСКИХ ВОДА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА НИША ЗА 2018/2019. ГОДИНУ

I - ОСНОВЕ ПРОГРАМА

Воде представљају добро у општој употреби на које имају право сви, али ни у ком случају се не могу третирати као дар природе којим се слободно располаже. Због значаја вода и њиховог вишенаменског коришћења, оне уживају посебну заштиту и користе се на начин прописан законом.

Законом о заштити животне средине су дате основне смернице заштите вода. Чланом 23. овог Закона дефинисано је да се заштита и коришћење вода остварује интегралним управљањем водама, предузимањем мера за њихово очување и заштиту у складу са посебним законом. Интегрално управљање водама остварује се у складу са Законом о водама („Службени гласник РС“, бр.30/10 и 93/12).

Површинске воде на територији града Ниша, изложене су утицајима различитих концентрисаних и расутих загађивача. Природни и антропогени услови у којима се налазе површинске воде овог подручја, захтевају мониторинг њиховог квалитета.

Полазећи од члана 69. и 70. Закона о заштити животне средине којима је дефинисано да јединица локалне самоуправе обезбеђује континуалну контролу и праћење стања животне средине доношењем и реализацијом програма мониторинга за своју територију, а да се мониторинг врши систематским праћењем вредности индикатора заштите животне средине, припремљен је Програм праћења квалитета површинских вода на територији града Ниша за 2018/2019. годину, који је базиран и на резултатима мониторинга из претходних година.

Резултати мониторинга површинских вода поуздано ће указати на изворе загађења и степен њиховог утицаја на деградацију водених екосистема.

II - ЦИЉ ПРОГРАМА

Циљ реализације Програма праћења квалитета површинских вода је добијање информација о квалитету површинских вода на територији града Ниша, потребних за планирање мера заштите од нежељених ефеката загађења, управљање ризиком путем превентивног деловања у циљу заштите здравља људи и заштите животне средине.

Праћење квалитета површинских вода представља значајан елемент управљања водама, а огледа се у праћењу еколошког стауса са примарним циљем унапређења квалитета површинских вода, како на локалном тако и на националном нивоу.

Праћење квалитета површинских вода је основа за добијање информација о квалитету површинских вода на територији града Ниша.

III – МЕРНА МЕСТА, ЛИСТА ПАРАМЕТАРА И ДИНАМИКА УЗОРКОВАЊА

Програмом праћења квалитета површинских вода на територији града Ниша утврђен је број водних тела и број и распоред мерних места, обим, врста и учесталост мерења, индикаторе загађења и њихово праћење, листа параметрара контроле квалитета површинских вода, динамика праћења, као и начин достављања података, односно извештавања.

На основу података добијених вишегодишњим праћењем и испитивањем и на основу искустава мониторинга, Програмом праћења квалитета површинских вода на територији града Ниша за 2018/2019. годину, предвиђено је праћење квалитета следећих водних тела: реке Нишаве, Јужне Мораве, Кутинске реке, Топоничке и Јелашничке реке. Одлуком о утврђивању Пописа вода I реда („Службени гласник РС“, бр.83/10), наведени водотоци припадају водоточима I реда, осим Јелашничке реке која није у наведеном попису.

Праћењем су обухваћена водна тела на ширем подручју града Ниша, на којима се контрола обавља на следећим мерним местима:

	<i>Ред. бр.</i>	<i>Мерно место</i>
Река Нишава	1.	Нишава, мост на потезу од Сићева према селу Манастир
	2.	Нишава, у делу водотока код ЈКП “Naissus”
	3.	Нишава, 100m узводно од улива из колектора отпадних вода
	4.	Нишава, 300m низводно од улива из главног колектора отпадних вода
	5.	Нишава, 100m пре улива у Јужну Мораву
Јужна Морава	1.	Јужна Морава, 100m низводно од моста у селу Мрамор
	2.	Јужна Морава, у нивоу села Мезграја 100m низводно од Железничког моста
Кутинска река	1.	Кутинска река, мост код Лазаревог села
	2.	Кутинска река, пружни прелаз код „Nissal“
Топоничка река	1.	Топоничка река, 100m узводно од улива отпадних вода Специјалне психијатријске болнице у Горњој Топоници
	2.	Топоничка река, 300m низводно од улива отпадних вода Специјалне психијатријске болнице у Горњој Топоници
Јелашничка река	1.	Јелашничка река, пре цркве у селу Горња Студена
	2.	Јелашничка река, мост на улазу у село Јелашница из правца Нишке Бање

Са наведеном динамиком узорковања био би испитан 91 узорак.

У складу са Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр.50/2012), листу параметара контроле, који ће се испитивати у узорцима површинских вода, чине следећи физичко – хемијски и микробиолошки параметри:

Параметар	Јединица мере
Општи	
рН	
Суспендоване материје	mg/l
Кисеонични режим	
Растворени кисеоник	[mg O ₂ /l]
Засићеност воде кисеоником	%
-нестратификована вода	
БПК ₅	[mg O ₂ /l]
ХПК (бихроматна метода)	[mg O ₂ /l]
Укупни органски угљеник (ТОС или UV екстинција на 254nm)	[mg/l]
Нутријенти	
Укупан азот	[mg N/l]
Нитрати	[mg N/l]
Нитрити	[mg N/l]
Амонијум јон	[mg N/l]
Укупан фосфор	[mg P/l]
Ортофосфати	[mg P/l]
Салинитет	
Хлориди	[mg/l]
Укупни заостали хлор (параметар је предвиђен за салмонидне и ципринидне површинске воде – I и II класа вода)	[mg/l HOCl]
Сулфати	[mg/l]
Укупна минерализација	[mg/l]
Електропроводљивост на 20 ⁰ С	[mS/cm]
Метали	
Арсен	[μg/l]
Бор	[μg/l]
Бакар	[μg/l]
Цинк	[μg/l]
Хром (укупни)	[μg/l]
Гвожђе (укупно)	[μg/l]

Манган (укупни)	[µg/l]
Органске супстанце	
Фенолна једињења феноли – C ₂ H ₅ ОН	[µg/l]
Нафтни угљоводоници	
Површински активне материје (као лаурилсулфат)	[µg/l]
Микробиолошки параметри	
Фекални колиформи	cfu/100ml
Укупни колиформи	cfu/100ml
Цревне ентерококе	cfu/100ml
Број аеробних хетеротрофа (метода Kohl)	cfu/1ml

Листа метода и стандарда који се користе за узорковање површинских вода, анализу узорака и обраду података обухвата списак референтних метода и стандарда који ће се користити при реализацији програма за узорковање, анализу узорака, као и за оцењивање вредности концентрација.

Стручна акредитована институција која врши испитивање површинских вода у обавези је да у извештају о испитивању површинских вода наведе листу метода и стандарда који се користе за узорковање површинских вода, анализу узорака и обраду података. Тумачење резултата испитивања врши се на основу важеће законске регулативе.

Узорковање површинских вода вршиће се у току 2018. године и у 2019. години. Динамика узорковања подразумева квартално (сезонско) узорковање и испитивање.

У периоду трећег квартала 2018. године (јул, август и септембар) – узорковање ће се вршити у сва три месеца.

У периоду четвртог квартала 2018. године (октобар, новембар и децембар) – узорковање ће се вршити у једном од ова три месеца.

У периоду првог квартала 2019. године (јануар, фебруар и март) – узорковање ће се вршити у једном од ова три месеца.

У периоду другог квартала 2019. године (април, мај и јун) – узорковање ће се вршити у два од ова три месеца.

Временски периоди узорковања и испитивања површинских вода биће дефинисани оперативним планом од стране стручне акредитоване институције која врши испитивање квалитета површинских вода.

Извештај о мониторингу површинских вода садржи: број водних тела и број и распоред мерних места, положај мерних места, листу анализираних параметара, листу метода и стандарда који се користе за узорковање површинских вода, граничне вредности физичко – хемијских и микробиолошких параметара прописаног статуса, резултате анализе узорака и обраде података, процену еколошког статуса површинских вода на основу анализираних параметара, податке о стручној акредитованој институцији која врши испитивање квалитета површинских вода.

Резултати анализе узорака површинских вода приказују се у извештају табеларно, графички (мапирање мерних места испитивања) и текстуално, са закључком о стању површинских вода, предлогом мера, као и описом начина и предлога динамике даљих испитивања површинских вода.

Извештаји се достављају у складу са динамиком узорковања, у року од 10 дана по истеку месеца у коме је вршено узорковање, два примерка у писаној форми и у електронској форми. Коначни извештај о резултатима праћења површинских вода доставља се заједно са последњим извештајем у 2019. години.

Подаци добијени реализацијом Програма праћења квалитета површинских вода достављају се Агенцији за заштиту животне средине до 31. марта текуће године за претходну годину и користе се за оцењивање квалитета површинских вода и саставни су део информационог система заштите животне средине.

IV - АКТИВНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

Реализација Програма праћења квалитета површинских вода на територији града Ниша за 2018/2019. годину река Нишаве, Јужне Мораве, Кутинске реке, Топоничке и Јелашничке реке обухвата три фазе:

I фаза – Доношење Програма од стране Градског већа Града Ниша;

II фаза – Спровођење поступка јавне набавке мале вредности и одређивање стручне акредитоване институције, која ће вршити праћење квалитета површинских вода и потписивање уговора;

III фаза – Реализација Програма од стране изабране стручне акредитоване институције.

V - ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Програм праћења квалитета површинских вода на територији града Ниша за 2018/2019. годину, финансираће се из средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине, предвиђених Одлуком о буџету Града Ниша за 2018. годину („Службени лист Града Ниша“, бр.130/17), раздео 4; глава 4.1; функција 560; позиција 104; економска класификација 424 – специјализоване услуге, од укупно намењене апропријације од 14.603.000,00 динара.

Програм објавити у „Службеном листу Града Ниша“.

Број: 549-13/2018-03

У Нишу, 08.05.2018. године

ГРАДСКО ВЕЋЕ ГРАДА НИША

ПРЕДСЕДАВАЈУЋИ
ЗАМЕНИК ГРАДОНАЧЕЛНИКА

Проф. др Милош Банђур

Образложење

Град као јединица локалне самоуправе један је од субјеката система заштите животне средине са обавезом чувања и унапређења животне средине.

Члан 7. Одлуке о накнади за заштиту и унапређење животне средине Града Ниша („Службени лист Града Ниша“, бр.53/09), дефинише да Градско веће Града Ниша, доноси Програме за сваку календарску годину, на предлог надлежног органа за заштиту животне средине.

Одредбама члана 69. и 70. Закона о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр.135/04, 36/09, 36/09 – др. закон, 72/09 – др. закон, 43/11 – одлука УС и 14/16), утврђена је обавеза праћења стања и континуиране контроле животне средине, односно обавеза јединице локалне самоуправе да донесе програме и обезбеди финансијска средства за обављање мониторинга.

Мониторинг квалитета површинских вода врши се у складу са Законом о водама („Службени гласник РС“, бр.30/10, 93/12 и 101/16) и Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр.50/12).

Праћење стања површинских вода на територији Града Ниша врши се у циљу добијања резултата и информација потребних за планирање мера заштите од нежељених ефеката загађења, управљање ризиком путем превентивног деловања у циљу заштите здравља људи и заштите животне средине, као и информисања јавности о добијеним резултатима.

Програм праћења квалитета површинских вода на територији града Ниша за 2018/2019. годину, доноси Градско веће Града Ниша, а финансирање Програма одобрава Градоначелник Града Ниша.

С Е К Р Е Т А Р

Ивана Крстић